

การเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงิน ก่อนและระหว่างสถานการณ์โควิดของคนวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานคร

THE COMPARISON OF FINANCIAL PLANNING BEFORE AND DURING COVID-19 PANDEMIC OF WORKABLE-AGED PERSONS IN BANGKOK

Received: 7 April, 2021

Revised: 8 June, 2021

Accepted: 14 June, 2021

แพรพรรณ คำนวน*

Praephan Khamnuan*

จรัญญา ปานเจริญ**

Charunya Parncharoen**

*นักศึกษาปริญญาโท สาขาการจัดการการเงินยุคดิจิทัล หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

*Student, Master of Financial Management Group in the Digital Age College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

*Email: Praekham0534@gmail.com

**อาจารย์ประจำ วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

**Lecturer College of Innovative Business and Accountancy, Dhurakij Pundit University

**Email: charunya@dpu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ 1) เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ช่วงก่อนและระหว่างเกิดสถานการณ์โควิด 2) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินช่วงก่อนและระหว่างเกิดสถานการณ์โควิด ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร และ 3) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ช่วงก่อนและช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากตัวอย่างที่เป็นคนวัยทำงานที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี จำนวน 400 ตัวอย่าง ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Paired-Sample t-test Independent Sample t-test และ One Way ANOVA ผลการศึกษาพบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินช่วงก่อนและระหว่างเกิดสถานการณ์โควิด ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร พบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิดแตกต่างกันทั้งในภาพรวม และในกระบวนการวางแผนทางการเงินทุกกระบวนการ โดยคนวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิดมากกว่าก่อนเกิดสถานการณ์โควิด นอกจากนี้ ผลการทดสอบสมมติฐาน ยังพบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ แตกต่างกัน มีการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิดแตกต่างกัน และพบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มีอายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ แตกต่างกัน มีการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิดแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การวางแผนทางการเงิน สถานการณ์โควิด คนวัยทำงาน

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the financial planning of workable-aged persons in Bangkok before and during the COVID-19 pandemic, 2) to compare the financial planning of workable-aged persons in Bangkok before and during the COVID-19 pandemic, and 3) to compare the financial planning of working age in Bangkok before and during the COVID-19 pandemic, classified by personal factors. Questionnaire was used to collect the data from 400 persons aged between 20-60 years old and lived in Bangkok. Statistical techniques used to analyze the data include percentage, mean, standard deviation, Paired-Sample

t-test, Independent Sample t-test, and One Way ANOVA. The results show that the levels of financial planning of workable-aged persons in Bangkok before and during the COVID-19 pandemic are at high level. The results of comparison of the financial planning before and during the COVID-19 pandemic show that in overall and in each process of financial planning, there is statistically significant different in financial planning of workable-aged persons in Bangkok before and during the COVID-19 pandemic. Workable-aged persons in Bangkok tends to follow the process of personal financial planning during the COVID-19 pandemic more than before the pandemic. Moreover, the results also show that workable-aged persons in Bangkok who have different in age, marriage status, educational level, occupation, and income level, have statistically different in levels of financial planning.

Keywords: Financial Planning, COVID-19 Pandemic, Workable-Age Persons

บทนำ

เนื่องจากการเงินส่วนบุคคลเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและมีความสำคัญต่อบุคคลทุกช่วงอายุ ดังนั้น แต่ละคนจึงควรต้องมีการวางแผนการเงินซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต การวางแผนการเงินจึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และการมีอิสรภาพทางการเงินในอนาคตตลอดจนสามารถตอบสนองเป้าหมายที่แต่ละบุคคลต้องการได้ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ (รัชนิกร วงศ์จันทร์, 2559, น. 7) ซึ่งในปี 2563 ทั่วโลกได้เผชิญกับสถานการณ์ไวรัสโคโรนา (Coronavirus) เป็นไวรัสที่ถูกพบครั้งแรกในปี 1960 เป็นไวรัสที่สามารถติดเชื้อได้ทั้งในมนุษย์และสัตว์ ปัจจุบันมีการค้นพบไวรัสสายพันธุ์นี้แล้วทั้งหมด 6 สายพันธุ์ ส่วนสายพันธุ์ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้เป็นสายพันธุ์ที่ยังไม่เคยพบมาก่อน คือ สายพันธุ์ที่ 7 จึงถูกเรียกว่าเป็น “ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่” และในภายหลังถูกตั้งชื่ออย่างเป็นทางการว่า “โควิด-19” (COVID-19) สถานการณ์ไวรัสโควิด-19 เป็นวิกฤตที่กระทบรุนแรงกว่าที่เคยเกิดขึ้นก่อนหน้านี้ เพราะเป็นวิกฤตที่แพร่กระจายส่งผลกระทบต่อไปทั่วโลก ต่างจาก Hamburger Crisis ในปี 2008 ที่มีผลเฉพาะสหรัฐอเมริกาและยุโรป แต่ด้านเอเชียยังดีอยู่ และวิกฤตต้มยำกุ้ง ในปี 1997 ที่กระทบแค่กับไทยและประเทศเอเชีย ไม่ไปถึงยุโรปและสหรัฐ แต่วิกฤตโควิด-19 กระจายรุนแรงไปทั่วโลกกว่า 208 ประเทศที่มีผู้ติดเชื้อ และมากกว่า 144 ประเทศที่มีผู้ติดเชื้อมากกว่าร้อยกรณีขึ้นไป (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2563)

เศรษฐกิจไทยในปี 2563 มีแนวโน้มหดตัวร้อยละ 8.1 มากกว่าที่ประมาณการไว้ในรายงานนโยบายการเงินฉบับก่อนและหดตัวมากในเกือบทุกองค์ประกอบยกเว้นการใช้จ่ายภาครัฐเนื่องจากผลกระทบของ COVID-19 รุนแรงกว่าที่คาดไว้และหลายประเทศรวมทั้งไทยต้อง

ดำเนินมาตรการควบคุมการระบาด ส่งผลให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจหลายภาคส่วนทั่วโลกต้องหยุดชั่วคราวโดยเฉพาะในช่วงไตรมาสที่ 2 การท่องเที่ยวและการส่งออกสินค้าของไทยจึงมีแนวโน้มหดตัวสูง ส่งผลต่อการบริโภคเอกชนผ่านรายได้และการจ้างงานที่ลดลง อุปสงค์ทั้งในและต่างประเทศที่ลดลงส่งผลให้การลงทุนภาคเอกชนมีแนวโน้มหดตัวสูง อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายภาครัฐจะมีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจในระยะต่อไป จากการปรับโครงสร้างงบประมาณรายจ่ายเพื่อเร่งเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจ รวมทั้งเม็ดเงินเพิ่มเติมจากมาตรการดูแลและเยียวยาผลกระทบ COVID-19 ระยะที่ 3 ทั้งนี้ เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มที่จะผ่านจุดต่ำสุดในไตรมาสที่ 2 ของปีนี้และทยอยฟื้นตัวตั้งแต่ไตรมาสที่ 3 ตามการผ่อนปรนมาตรการควบคุมการระบาดในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงไทย ซึ่งจะเอื้อให้ภาคการส่งออกสินค้า ภาคการท่องเที่ยว และอุปสงค์ในประเทศหดตัวน้อยลง สำหรับปี 2564 เศรษฐกิจไทยมีแนวโน้มกลับมาขยายตัวที่ร้อยละ 5.0 สูงขึ้นจากที่ประเมินไว้ ส่วนหนึ่งจากผลของฐานในปี 2563 ที่ต่ำกว่าเดิม ประกอบกับภาครัฐมีแนวโน้มที่จะดำเนินโครงการกระตุ้นการจ้างงานและโครงการลงทุนขนาดใหญ่เพิ่มเติม อย่างไรก็ตาม กิจกรรมทางเศรษฐกิจของไทยจะต่ำกว่าระดับศักยภาพอยู่มาก (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563) นักเศรษฐศาสตร์ได้วิเคราะห์ว่า ผลกระทบทางลบจากการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 นี้จะตกกับครอบครัวที่มีความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจ (Vulnerable Families) เป็นหลัก โดยเฉพาะคนยากจนที่ต้องทำงานหาเลี้ยงชีพเป็นวัน ๆ ซึ่งคนเหล่านี้จะต้องตกงาน สูญเสียรายได้ ช้ำร้าย คนยากจนเหล่านี้ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสาธารณสุขได้เท่ากับคนที่มั่งคั่ง ทั้งการหาซื้อหน้ากากอนามัย การหาซื้อเจลล้างมือ รวมไปถึงแม้กระทั่งการเข้าถึงบริการของการตรวจโรค และอาจจะส่งผลต่อการเสียชีวิตตามมาได้ ดังนั้น ในการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์ที่เกิดจากไวรัสโคโรนา-19 นี้ จึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้เพียงด้านใดด้านหนึ่ง เนื่องจากผลกระทบนั้นมันเกิดขึ้นทั้งในเชิงเศรษฐกิจในหลากหลายสาขา ในเชิงสังคม และผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน

การที่มีผู้เจ็บไข้ได้ป่วยเป็นจำนวนมากนี้เองย่อมกระทบไปถึงข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรด้านสาธารณสุขของประเทศ ทั้งทางด้านกำลังคน งบประมาณ สถานที่ และอุปกรณ์ทางการแพทย์ต่าง ๆ ที่หลายประเทศต้องประสบปัญหาข้อจำกัดในด้านนี้ และด้วยข้อจำกัดนี้เองจึงส่งผลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงระบบสาธารณสุข โดยเฉพาะกับคนจนที่จะต้องเป็นผู้แบกรับปัญหาดังกล่าว นอกจากนี้ การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา-19 ยังส่งผลกระทบต่อการทำงาน ค่าจ้าง ความยากจน และความเหลื่อมล้ำ เมื่อมีผู้เจ็บป่วยจากการติดเชื้อเป็นจำนวนมาก ย่อมส่งผลไปสู่การสูญเสียรายได้ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อมูลค่าใช้จ่ายภายในครัวเรือน โดยเฉพาะกับกลุ่มผู้สูงอายุซึ่งจะมีแนวโน้มของการติดเชื้อไวรัสนี้มากที่สุด โดยการสูญเสียงานหรือเสียรายได้นี้จะมีโอกาสเกิดขึ้นกับคนที่มั่งคั่งยากจนที่เป็นแรงงานนอกระบบ (Informal Worker) มากกว่าคนที่มั่งคั่งได้แน่นอนจากงานประจำ และมีโอกาสที่จะเกิดขึ้นในประเทศด้อยพัฒนา/กำลังพัฒนามากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ดังนั้น ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19 นี้ จะส่งผลกระทบต่อเนื่องไปสู่ระดับความยากจนและความเหลื่อมล้ำที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้ (คอลัมน์นิสต์การเงิน-หุ้น, 2563) อีกทั้งยัง

ส่งผลกระทบต่อภาคอุตสาหกรรมการผลิต ในภาคอุตสาหกรรมการผลิตเองก็ต้องประสบปัญหาการชะงักงันในการผลิต โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่จะต้องพึ่งพาการนำเข้าจากประเทศจีน ซึ่งได้รับฉายาว่าเป็นโรงงานการผลิตของโลก (The World's Factory) ซึ่งเมื่อภาคอุตสาหกรรมในประเทศจีนจำเป็นต้องหยุดการผลิตในโรงงานแล้ว ย่อมกระทบกับยอดการผลิตและการส่งออกจากภาคอุตสาหกรรมทั่วโลก โดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนาอย่างประเทศไทยที่ระบบเศรษฐกิจจำเป็นต้องพึ่งพาการค้าระหว่างประเทศเป็นสำคัญ (คอลัมน์นิสต์การเงิน-หุ้น, 2563)

ผลกระทบจากพฤติกรรมที่หลีกเลี่ยง (Aversion Behavior) เพื่อให้ห่างไกลจากโอกาสในการติดเชื้อไวรัส ประชาชน (รวมไปถึงรัฐบาลของหลายประเทศ) ได้ตัดสินใจที่จะยกเลิกกิจกรรมที่จะส่งผลการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส ตั้งแต่ 1) การที่ภาครัฐในหลายประเทศที่ตัดสินใจปิดประเทศหรือปิดเมืองและห้ามให้เกิดการเดินทางระหว่างกัน 2) การประกาศให้ธุรกิจหรือสถานบริการที่โดยปกติจะต้องรับคนเป็นจำนวนมากต้องปิดทำการชั่วคราว 3) สถาบันการศึกษาที่จำเป็นต้องหยุดการเรียนการสอน (ถึงแม้ว่าจะมีการเรียนการสอนออนไลน์เข้ามาช่วยก็ตาม) และ 4) ประชาชนที่ต้องกักตัวเองอยู่กับบ้านด้วยสาเหตุต่าง ๆ เพื่อพยายามที่จะควบคุมการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ ซึ่งการหยุดกิจกรรมต่าง ๆ นี้ จะกระทบไปสู่ภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การขนส่ง และธุรกิจด้านการค้าปลีกต่าง ๆ และกระทบต่อยอดไปสู่ทั้งอุตสาหกรรมต้นน้ำ (Upstream) ของภาคบริการเหล่านี้ที่จะต้องเกิดปัญหาการชะงักงันตามมา (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2563) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่อง ผลกระทบของสถานการณ์โควิด ต่อการวางแผนและพฤติกรรมทางการเงินของคนวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากสถานการณ์โควิดส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน อาทิ ด้านสังคม ด้านการทำงาน และด้านการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวัน นำไปสู่พฤติกรรมทางการเงินของคนวัยทำงานที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ตอบสนองต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ช่วงก่อนและระหว่างเกิดสถานการณ์โควิด
- 2) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินช่วงก่อนและระหว่างเกิดสถานการณ์โควิด-19 ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร
- 3) เพื่อเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ช่วงก่อนและช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิด จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศึกษากระบวนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด ตามแนวคิดของ ราตรี พัฒนรังสรรค์ (2542) โดยแบ่งเป็น 6 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน

เป็นขั้นตอนที่สำคัญมาก เพราะเป้าหมายทางการเงินมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตที่จะช่วยให้บุคคลมีฐานะการเงินที่ดี นำมาซึ่งการบรรลุเป้าหมายสำคัญด้านอื่น ๆ ของบุคคล ก่อให้เกิดความสุขทั้งด้านร่างกายและจิตใจทั้งของตนเองและครอบครัว

2. ด้านการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

ความสำเร็จของการวางแผนการเงิน คือ การกำหนดแผนการปฏิบัติให้สอดคล้องกับเป้าหมายทางการเงินที่กำหนดไว้ และสามารถทำให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้ ซึ่งจะต้องอาศัยข้อมูลที่เกี่ยวข้องและครบถ้วนเพื่อนำมาวิเคราะห์และเป็นข้อมูลประกอบการทำแผนการเงิน

3. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและครบถ้วนแล้ว ก็จะนำไปสู่ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประเมินสถานะทางการเงินของบุคคล โดยพิจารณาจากปัจจัยส่วนบุคคลของแต่ละคนเพื่อพิจารณาความเข้มแข็งทางการเงินของบุคคล และตรวจสอบปัญหาทางการเงินที่อาจเกิดขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต อันจะเป็นตัวบ่งบอกถึงความเป็นไปได้ที่จะบรรลุเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้

4. ด้านการจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล

เป็นการนำเป้าหมายทางการเงินตั้งแต่ด้านการกำหนดเป้าหมาย การรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล มาพิจารณา เพื่อประเมินสถานะทางการเงินในปัจจุบันของบุคคลว่ามีความเข้มแข็งหรือมีปัญหาทางการเงินหรือไม่ อย่างไร หรือมีความเสี่ยงใดบ้างที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายทางการเงิน หลังจากนั้นนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาทำแผนการเงิน ซึ่งเป็นการกำหนดทางเลือกเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ภายใต้สถานะทางการเงินของบุคคล ภาวะเศรษฐกิจ และความเสี่ยงของแต่ละทางเลือก

5. ด้านการนำแผนการเงินไปปฏิบัติ

เป็นขั้นตอนของการนำแผนการเงินไปปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางการเงินแม้จะมีการวางแผนการเงินได้ดีเพียงใด แต่หากไม่นำไปปฏิบัติ เป้าหมายที่กำหนดไว้ก็จะไม่บรรลุผล

6. ด้านการทบทวนและตรวจสอบ

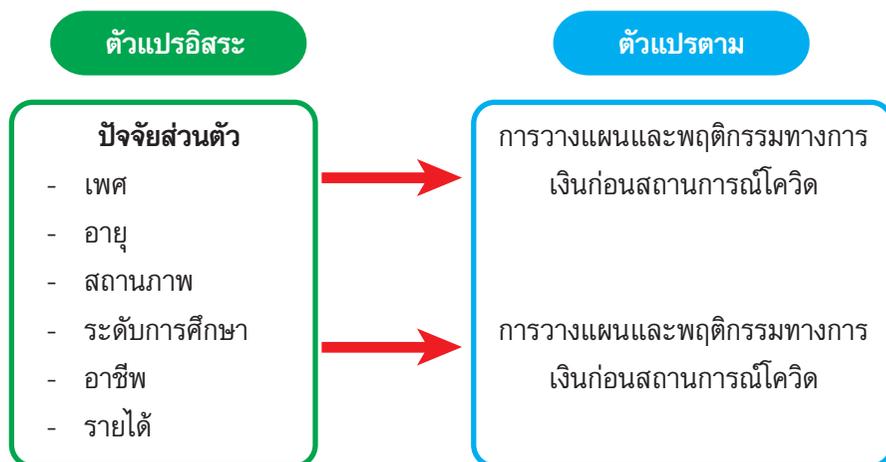
เป็นกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปตามวงจรชีวิตของบุคคลตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยหลังเกษียณอายุที่มีความต้องการและมีเป้าหมายเปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาแนวคิด การวางแผนทางการเงินและความรู้ทางการเงินที่มีผลต่อพฤติกรรมการออมและความรู้ทางการเงินกับพฤติกรรมการออมที่มีผลต่อการวางแผนการเงินเพื่อการเกษียณอายุของ

กลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร ตามแนวคิดของ ฮีรพัฒน์ มีอำพล (2557) โดยผลการวิจัยพบว่า ความรู้ทางการเงินส่งผลต่อการจัดสรรเงิน ออมและการควบคุมค่าใช้จ่าย ในขณะที่การจัดสรรเงินออมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผน การเงินเพื่อการเกษียณอายุมากที่สุดรองลงมาคือปัจจัยด้านการควบคุมค่าใช้จ่าย และปัจจัยด้าน ความรู้ทางการเงินตามลำดับ รวมถึงได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กิจติพร สิทธิพันธุ์ (2552) โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย 1. เพื่อศึกษาถึงการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการมีวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เช่น เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ อาชีพ 3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับงานวิจัยในครั้งนี้และเจาะจงกลุ่มคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครโดยเป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุระหว่าง 20-60 ปี เพื่อผลการวิจัยสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ กลุ่มคนวัยทำงาน ในกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุระหว่าง 20 - 60 ปี ที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้วิจัยไม่สามารถทราบถึงจำนวนประชากรที่แน่นอน ผู้วิจัยจึงคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Cochran (1977) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 ขนาดของตัวอย่างที่คำนวณได้ไม่น้อยกว่า 385 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันการไม่ตอบกลับและการได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามทั้งสิ้น 400 ฉบับ และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

(Multistage sampling) โดยขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ด้วยการเจาะจงเขตพื้นที่ ในกรุงเทพมหานครจากทั้งหมด 50 เขต และขั้นตอนที่ 2 ใช้เลือกตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) โดยแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 200 คน เพศหญิงจำนวน 200 คน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และใช้ระดับความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.05 เป็นเกณฑ์ในการยอมรับหรือปฏิเสธสมมติฐานในการวิจัยโดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics)

1. ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายลักษณะข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครช่วงก่อนและระหว่างเกิดโควิด โดยใช้ระดับค่าเฉลี่ยคะแนนสูงสุดลบด้วยคะแนนต่ำสุด แล้วหารด้วยจำนวนชั้น จึงได้เกณฑ์การแปลความหมายจากคะแนนค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	4.21 - 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติในการวางแผนทางการเงินเป็นประจำ
ค่าเฉลี่ย	3.41 - 4.20	หมายถึง	มีการปฏิบัติในการวางแผนทางการเงินบ่อยครั้ง
ค่าเฉลี่ย	2.61 - 3.40	หมายถึง	มีการปฏิบัติในการวางแผนทางการเงินเป็นบางครั้ง
ค่าเฉลี่ย	1.81 - 2.60	หมายถึง	เกือบไม่เคยปฏิบัติในการวางแผนทางการเงิน
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.80	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติเลยในการวางแผนทางการเงิน

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

ทำการทดสอบสมมติฐานด้านสถิติ Independent Sample t-Test F-test และ Paired Sample t-Test ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้ได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในรูปแบบของแบบสำรวจ ซึ่งได้ทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 400 ฉบับ ได้รับกลับมาอย่างสมบูรณ์แบบครบทุกฉบับ โดยอาศัยการศึกษาจากแนวคิดทางด้านการบริหารจัดการการเงินส่วนบุคคล และการวางแผนทางการเงิน มาเป็นกรอบแนวคิดและแนวทางในการออกแบบสำรวจ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานะภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยคำถามเป็นคำถามปลายปิดแบบเลือกตอบ (Check List) โดยสามารถเลือกตอบได้เพียงคำตอบเดียวเท่านั้น

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครช่วงก่อนและระหว่างเกิดโควิดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้เครื่องมือประเภทมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งเป็นระดับการปฏิบัติตามแผนการเงินส่วนบุคคล โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ จากน้อยไปหามาก ดังนี้ 1 =ไม่เคยปฏิบัติเลย 2=เกือบไม่เคยปฏิบัติ 3=บางครั้งก็ปฏิบัติ 4=บ่อยครั้งที่ปฏิบัติ และ 5=ปฏิบัติเป็นประจำ

4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	ร้อยละ
เพศหญิง	50.00
เพศชาย	50.00
ช่วงอายุ 31-40 ปี	43.00
สถานภาพโสด	51.70
ระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี	62.00
อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน	60.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท	28.80

2. ผลการศึกษาการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิด

กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิด มีค่าเฉลี่ย 3.85 โดยมีกระบวนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลด้านการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.02 รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 3.91 ด้านการนำแผนการเงินไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 3.89 ด้านการจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ย 3.87 ด้านการทบทวนและตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ย 3.81 และด้านการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.62

3. ผลการศึกษาการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิด

กลุ่มตัวอย่างมีการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิด มีค่าเฉลี่ย 4.09 โดยมีกระบวนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลด้านการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.23 รองลงมาคือ ด้านการนำแผนการเงินไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.17 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล มีค่าเฉลี่ย 4.14 ด้านการจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล มีค่าเฉลี่ย 4.12 ด้าน

การทบทวนและตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ย 4.06 และด้านการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด 3.83 ผลการเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิด

4. ผลการเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิด

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิดและการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิด

กระบวนการวางแผน		\bar{X}	SD	t	Sig.
การกำหนดเป้าหมายทางการเงิน	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	4.02	0.781	-6.133*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.23	0.620		
การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.62	0.882	-6.286*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	3.83	0.770		
การวิเคราะห์ข้อมูล	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.91	0.879	-6.583*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.14	0.746		
การจัดทำแผนการเงินส่วนบุคคล	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.87	0.908	-7.178*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.12	0.743		
การนำแผนการเงินไปปฏิบัติ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.89	0.868	-8.609*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.17	0.733		
การทบทวนและตรวจสอบ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.81	0.985	-6.843*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.06	0.832		
ภาพรวม	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	3.85	0.792	-8.403*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.09	0.663		

* Sig. <.05

จากการวิเคราะห์ในตารางที่ 1 พบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลช่วงเกิดสถานการณ์โควิดในภาพรวมและในรายด้านทุกด้านที่มากกว่าช่วงก่อนเกิดสถานการณ์ แสดงให้เห็นว่าสถานการณ์โควิดที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อกระบวนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครก่อให้เกิดการตระหนักรู้และให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการเงินที่มากยิ่งขึ้น จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ผลกระทบของสถานการณ์โควิด ต่อการวางแผนทางการเงินของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

จากการศึกษา พบว่า ในช่วงก่อนที่จะเกิดสถานการณ์โควิดประชาชนมีการวางแผนทางการเงินแบบปกติในชีวิตประจำวันไม่ได้มีการวางแผนที่รัดกุมมาก แต่พอช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิดส่งผลให้ประชาชนให้ความสนใจในการวางแผนทางการเงินมากกว่าช่วงเวลาก่อนเกิดสถานการณ์โควิด ทั้งนี้เป็นผลสืบเนื่องมาจาก เศรษฐกิจประเทศไทยเริ่มชะลอตัวตั้งแต่ครึ่งหลังของปี พ.ศ. 2562 เนื่องจากภาวะสงครามการค้า เห็นได้จากการปิดโรงงาน สถานการณ์ภัยแล้งที่ส่งผลต่อภาคเกษตรกรรมอย่างต่อเนื่อง รวมถึงงบประมาณปี 2563 ที่อนุมัติล่าช้ากว่าปกติ ส่งผลให้งบลงทุนต่างๆ ล่าช้าไปด้วย และในส่วนของวิกฤตไวรัสโควิด-19 จากที่เศรษฐกิจไทยพึ่งพาเศรษฐกิจต่างประเทศค่อนข้างมาก จึงส่งกระทบต่อเศรษฐกิจไทยใน 3 ประเด็นหลักๆ ด้วยกัน ได้แก่ (ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน), 2563) นอกจากนี้ เหตุผลอีกประการหนึ่งที่ส่งผลให้คนวัยทำงานมีการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิดมากกว่าการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิดในภาพรวม และในทุกด้านย่อย เนื่องจาก เหตุการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิดส่งผลให้ธุรกิจและเศรษฐกิจมีการหดตัวอย่างรุนแรง ซึ่งผู้ที่รับผลกระทบถัดมา คือ ผู้ใช้แรงงาน ลูกจ้าง พนักงาน ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง (ซึ่งก็คือกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้) จากตัวเลขสำนักงานสถิติแห่งชาติ ตัวเลขแรงงานในประเทศไทยมีจำนวน 37.6 ล้านคน ส่วนที่มีความเสี่ยงมากคือภาคท่องเที่ยว ภัตตาคาร สันทนาการ บริการ ตลอดจนค้าปลีก ค้าส่ง รวมถึงกลุ่มพาร์ทไทม์ ฟรีแลนซ์ ผู้ประกอบการรายย่อย และเจ้าของธุรกิจส่วนตัวในกลุ่มธุรกิจนี้ ตามข้อมูลจากเว็บไซต์ jobsdb.com พบว่าตั้งแต่วันที่ 21 มีนาคม 2563 ตัวเลขโพสต์รับสมัครงานลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยโพสต์ตำแหน่งงานประจำลดลง 35% และโพสต์งานพาร์ทไทม์ลดลงมากกว่า 50% ยิ่งงานเงินเดือนน้อยที่ใช้ทักษะน้อยที่อาจจะเป็งานในภาคท่องเที่ยวบริการลดลงมากที่สุด แต่โดยรวมนอกจากงานภาครัฐแล้ว ทุกกลุ่มธุรกิจลดลงหมด สะท้อนถึงภาวะในตลาดแรงงานที่ภาคธุรกิจต่างรัดเข็มขัดไม่จ้างงานใหม่ แม้ในบางกลุ่มธุรกิจสามารถขยายตัวได้ เช่น ธุรกิจออนไลน์ ดิจิทัล อีคอมเมิร์ซ เดลิเวอรี่ ดูแลสุขภาพ ซึ่งก็ต้องมีการปรับใช้ออนไลน์ให้เข้ากับธุรกิจ ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อกลุ่มบัณฑิตจบใหม่อีกด้วย (ยรรยง ไทยเจริญ, 2563)

5. ผลการเปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิดของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จากตารางที่ 2 คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่มี อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิด และช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิดที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความตระหนักถึงการวางแผนทางการเงินมากกว่าช่วงเวลาที่เหตุการณ์ปกติ โดยแต่ละปัจจัยส่วนบุคคลก็จะมีกระบวนการวางแผนทางการเงินที่แตกต่างกันออกไป สอดคล้องกับ รัชนิกร วงศ์จันทร์ (2559) ที่กล่าวว่า กระบวนการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล เป็นการนำเป้าหมายทางการเงินของบุคคลมาออกแบบ (Design) ให้เป็นแผนปฏิบัติการ (Action plan) ที่มีกระบวนการปฏิบัติเป็นขั้นตอน เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการนำไปสู่การบรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่ต้องการได้

โดยกระบวนการวางแผนทางการเงินของบุคคลได้ประยุกต์จากแนวคิดของหลักสูตรการวางแผนการเงิน ดังนั้น แต่ละคนจึงควรต้องมีการวางแผนทางการเงินซึ่งถือเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นตลอดช่วงชีวิต การวางแผนทางการเงินจึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้เกิดความมั่นคงทางการเงิน ความมั่นคงในการดำเนินชีวิต และการมีอิสรภาพทางการเงินในอนาคตตลอดจนสามารถตอบสนองเป้าหมายที่แต่ละบุคคลต้องการได้ อันจะนำมาซึ่งความมั่นคงของครอบครัว สังคม และประเทศชาติ ในช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิดส่งผลให้มีการวางแผนทางการเงินที่มากยิ่งขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงก่อนเกิดสถานการณ์ สำหรับตัวแปรเพศและอาชีพ พบว่า ในช่วงก่อนเกิดสถานการณ์โควิดมีการวางแผนทางการเงินที่ไม่แตกต่างกัน แต่กลับกันในช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิด ตัวแปรเพศ ก็ยังคงไม่เปลี่ยนแปลงกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีการวางแผนทางการเงินในช่วงก่อนเกิดและช่วงที่เกิดสถานการณ์โควิดที่ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการวางแผนทางการเงินก่อนและช่วงเกิดสถานการณ์โควิดของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล		ภาพรวมกระบวนการวางแผนทางการเงิน	
		t/F	Sig.
เพศ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	-1.642	0.101
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	-0.689	0.491
อายุ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	27.420*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	29.914*	0.000
สถานภาพ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	14.688*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	17.917*	0.000
ระดับการศึกษา	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	31.488*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	18.617*	0.000
อาชีพ	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	1.099	0.349
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	4.237*	0.006
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ก่อนเกิดสถานการณ์โควิด	15.019*	0.000
	ช่วงเกิดสถานการณ์โควิด	11.757*	0.000

* Sig. <.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) จากผลการวิจัยพบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์โควิดอยู่ในระดับการปฏิบัติบ่อยครั้งในทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีการตื่นตัวที่จะวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลมากพอสมควร แต่ยังไม่ถึงระดับการปฏิบัติเป็นประจำอาจจะเนื่องจากยังไม่เคยพบเจอกับเหตุการณ์การแพร่ระบาดของโควิด จึงมีการวางแผนทางการเงินเหมือนปกติที่เคยปฏิบัติกันมา และพบว่าค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด คือ การรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินในช่วงก่อนเกิดสถานการณ์โควิด ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษา หรือสถาบันการเงิน ควรมีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินกับกลุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้นเพื่อที่หากสถานการณ์แบบนี้เกิดขึ้นมาอีกกลุ่มตัวอย่างจะได้มีการวางแผนทางการเงินก่อนเกิดสถานการณ์ได้อย่างถูกต้องมากยิ่งขึ้น

2) จากผลการวิจัยพบว่า คนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครมีการวางแผนทางการเงินช่วงเกิดสถานการณ์โควิดในระดับปฏิบัติเป็นประจำสำหรับด้านการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเริ่มมีประสบการณ์จากสถานการณ์ช่วงเกิดโควิดแล้วจึงมีการวางแผนทางการเงินอยู่เป็นประจำ ส่วนด้านอื่นที่เหลือมีระดับการปฏิบัติบ่อยครั้งในทุกด้าน และที่สำคัญค่าเฉลี่ยของการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนทางการเงินก็ยังเป็นค่าเฉลี่ยที่น้อยที่สุด ดังนั้น สถาบันการเงิน หรือสถานศึกษา ควรมีการสร้างความตระหนักถึงสถานการณ์โควิดหรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจในประเทศไทย ส่งผลให้มีชีวิตเป็นความเป็นอยู่ที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างหันมาใส่ใจการวางแผนทางการเงินในด้านการรวบรวมข้อมูลทางการเงินส่วนบุคคลเพื่อมาใช้ในการวิเคราะห์ จากนั้นดำเนินการจัดทำแผนทางการเงินและนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้อง พร้อมมีการทบทวนและตรวจสอบแผนทางการเงินส่วนบุคคลอยู่เป็นประจำอย่างสม่ำเสมอให้ได้ เพื่อพร้อมรับเมื่อหากเกิดสถานการณ์เช่นนี้ขึ้นอีก

3) สถาบันการเงินควรมีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการวางแผนการบริหารทางการเงินในสภาวะวิกฤติเพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับกระบวนการวางแผนทางการเงินที่ถูกต้อง เป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้นกับทุกคน หากเกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีกประชาชนจะสามารถรับมือได้อย่างทันถ่วงที เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังมีการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับปฏิบัติบ่อยครั้ง ดังนั้น การเผยแพร่ข้อมูลและแนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้องเข้าใจง่าย จะก่อให้เกิดการวางแผนทางการเงินอยู่ในระดับปฏิบัติเป็นประจำ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในกรุงเทพมหานคร ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควรจะมีการขยายขอบเขตการวิจัยออกไปยังกลุ่มเป้าหมายในภูมิภาคอื่น ๆ ในประเทศ เพื่อสามารถเปรียบเทียบว่ามีข้อมูลด้านต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงหรือแตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อ

เป็นประโยชน์ต่อแนวทางการศึกษาผลกระทบของสถานการณ์อื่น ๆ ในอนาคตได้ ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่น ๆ เพิ่มขึ้น เช่น รูปแบบการใช้ชีวิต (Life Style) แรงจูงใจในการใช้เงินในช่วงวิกฤติสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความละเอียดลึกซึ้ง และสามารถทำการเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนทางการเงินในแต่ละช่วงที่เกิดวิกฤติการณ์ให้มากยิ่งขึ้น รวมถึงการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาโดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ ในการศึกษาครั้งต่อไป สามารถใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- กิจติพร ลิทธิพันธ์. (2553). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลของประชาชนในกรุงเทพมหานคร* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- คอลัมน์นิสต์การเงิน-หุ้น. (2563, 24 มีนาคม). ผลกระทบทางเศรษฐศาสตร์จาก “ไวรัสโควิด-19”. *โพสต์ทูเดย์*. สืบค้น 15 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.posttoday.com/finance-stock/columnist/618563>
- ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน). (2563). *ประเทศไทยหลังโควิด-19 ตอนที่ 1: ผลกระทบเศรษฐกิจและตลาดแรงงานไทย*. สืบค้น 15 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.scb.co.th/th/personal-banking/stories/business-maker/thailand-aftercovid-ep1.html>
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). *ทิศทางเศรษฐกิจไทยปี 2563 ชะลอตัวต่ำกว่าที่คาดและต่ำกว่าศักยภาพ*. สืบค้น 15 สิงหาคม 2563, จาก <https://www.bot.or.th/Thai/BOTMagazine/Pages/256301CoverStory.aspx>
- ธีรพัฒน์ มีอำพล. (2557). *ความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมการออมที่ส่งผลต่อการวางแผน* (รายงานผลการวิจัย). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รัชนิกร วงศ์จันทร์. (2559). *การบริหารการเงินส่วนบุคคล* (พิมพ์ครั้งที่ 4 ฉบับปรับปรุงใหม่). กรุงเทพฯ: .
- ราตรี พัฒนรังสรรค์. (2542). *พฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน = Human behavior and self-development*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏจันทรเกษม.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling techniques* (3rd ed.). New York: John Wiley & Sons.